

חיה יצונית

יצא לאור
ע"י מכון
נתיבות החסידות'
ספינקא

פנינים יקרים על פרשת השבוע מלוקט
מתוך שיעורי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

גליון ב' / פרשת נח

נוכרים לזעוק ולהתקרב אל ה', ואז ענני במרחב י-ה; ובלי כאב אדם לא מגיע להקב"ה.

כל מעבר שיש לאדם זה נחשלי' שהוא צריך לעבור ולא 'מכשול', כדי להכיר שהוא לא יכול לבד בלי הקב"ה, כל מעבר אפשר למשוך אותו כלפי מטה והתפקיד שלנו זה למשוך אותו כלפי מעלה, להרגיש כמו אבא שמחזיק את הילד שלו ואז הילד מקבל מה שצריך והוא רגוע ושמח, אותו דבר רק ע"י המעבר שרואה את האפסיות שלו שהוא לא יכול, ומי כן יכול, זה הקב"ה, ומזה לומדים שהקב"ה עושה הכל, אפילו הדברים שהוא כן יכול.

ולפי זה אפשר להבין היטב שזה היה הקללה לנחש, שהקב"ה אמר לו קח לך יש לך, דהיינו שהוא לא ישיג מזונותיו על ידי טירחא וכאב ואף פעם לא יגיע להכיר שיש בורא בעולם, א"כ אין לך קללה גדולה מזו, והדרך שלנו זה לדעת שרק ע"י כאב שיש לנו אז מגיעים להכיר שיש בורא עולם.

מסופר על הרה"ג ר' יחזקאל לוינשטיין זצ"ל כשנסע לכהן כמשגיח בישיבת פנוביז, עלה לבקרו הרה"ג רבי שלום שבדרון זצ"ל, והוא (רבי יחזקאל) כהרגלו חיוך תמיד. שאל אותו רבי שלום מה קרה היום? ענה לו ר' יחזקאל: כשהייתי במיר מבחינת רוחניות היה מיוחד למדנו ועלינו בעבודת השם, אבל בגשמיות לא היה כן עד ששלמו כסף לקח הרבה זמן, ואפילו שכבר כן שילמו זה היה עם שקים לעוד כמה חודשים, ולמעשה זה היה קשה מאוד, ובכל ראש חודש התיישבנו ולמדנו חובת הלבבות שער הבטחון וידענו שזה התפקיד שלנו בעור' לם, אבל כאן מגיע הפוניביזער רב ומציע לי לכהן כמשגיח בבני ברק, אבל כאן מקבלים הכל בדיוק בזמן ועוד כמה חודשים קדימה ואין איחורים, א"כ גם מבחינת רוחניות נפלת. ומה יהיה עם אמונה ובטחון שלי! אבל ב"ה כבר עבר שלושה חודשים ועוד לא קבלתי משכורת א"כ אני שמח שיהיה אפשרי להתחזק באמונה גם

נח היה צדיק כי היה חי כל הזמן באמונה שלי מה בהקב"ה, אבל שניה אחרי זה כבר לא היה באמונה, כי זה נהיה השגה אצלו, ואז שוב פעם היה צריך להיכנס לאמונה. וזה עבודת הצדיקים להיות כל הזמן בחינת 'מאמין ואינו מאמין'.

מסופר על הרה"ק הדברי חיים מצאנז זי"ע, כשהיה מסיים לומר את האני מאמין אחרי התפילה, היה שואל את עצמו: 'חיים האם אתה מאמין! חיים הרי אתה לא מאמין!'. והתחיל לומר עוד פעם את האני מאמין. וכך היה חוזר על זה הרבה פעמים. וזה כנ"ל כי עבודת הצדיקים היא להיות בחינת 'מאמין ואינו מאמין'.

| היונה רצתה מרווין אבל בידו של הקב"ה |

ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיה וידע נח כי קלו המים מעל הארץ. פרש"י: ומדרש אגדה, 'טרף' לשון מזון, ודרשו 'בפיה' לשון מאמר, היונה אמרה לנח, 'יהיו מזונותי תי מרווין כזית בידו של הקב"ה ולא מתוקים כדבש בידי בשר ודם'. וצריכים אנו להבין את המדרש אגדה, לכאורה הרי נח יגע ועמל בע"ב בור היונה כל ימי המבול והיכן הכרת הטוב של היונה, שלכאורה בועטת בטובתו של נח ורוצה מרירות של הקב"ה יותר ממתיקות של נח?.

ונראה לתרץ בהקדם, מצאנו בנחש שהקב"ה קילל אותו וזעפר תאכל כל ימי חיך. לכאורה קשה, וכי זהו קללה הלא זה ברכה שיש לו לנחש אוכל ופרנסה מן המוכן בכל זמן ועידן, והוא לא צריך לעבוד כלל בשביל פרנסה? אלא התיי' רוץ הוא שהדרך היחידי שאדם יכול להתקשר להקב"ה הוא רק ע"י איזה כאב שיש לו ואז מת' עורר להכיר שיש בורא עולם, אדם בדרך כלל לוקח את הכאב כעונש מהשי"ת או שחושב שיש לו איזה אשמה או עין הרע, אבל הדרך הני' כונה הוא לקחת את הכאב כמטרה להגיע להכ' נעה להשי"ת, 'מן המצר קראתי י-ה' ע"י הכאב

| אמונה הוא לשון המשכה |

איתא ברש"י על הפסוק: 'מפני מי המבול' אף נח מקטני אמונה היה, מאמין ואינו מאמין שיבא המבול, ולא נכנס לתיבה עד שדחקהו המים. 'באור יצחק' הקשה בוודאי כוונת רש"י לא היה על פי פשטות 'מקטני אמונה היה' ח"ו, ובוודאי האמין בד' שיבא מבול. ואיך יתכן לומר כזאת? אלא ידוע ש'אמונה' הוא לשון 'המשכה'. האדם כמו שהוא מאמין כך יכול אדם להמשיך אליו כל הטובות וכל הברכות מן המקור.

ולכן נח האמין בד' שיבא מבול, ובוודאי זה יהיה וצריך להאמין, אך לא רצה להאמין בכדי שלא להמשיך המבול, וכנ"ל כי אמונה הוא המשכה, וזה הכוונה ברש"י: 'נח מקטני אמונה היה, כלומר מר הכנים את עצמו בקטנות האמונה, מצד אחד היה 'מאמין' שהקב"ה יכול להביא מבול לעולם, אבל 'ואינו מאמין' שיבא מבול, כלומר שלא רצה לתת אמונה עד הסוף כי אז יהיה באמת מבול בעולם.

| עבודת האדם להיות 'מאמין ואינו מאמין' |

או אפשר לומר על פי דברי הפרי הארץ' שאומר: 'צדיק באמונתו יחיה'. עבודת הצדיק הוא להיות באמונה כל הזמן ושם החיות שלו. ועבודה הנ"ל הוא אין סופית, כי ברגע שהצדיק הגיע לנקודה מסוימת בעבודת השם ומבטל שם את ההשגה וההבנה שלו, זהו 'צדיק באמונה' תו יחיה. אבל מיד אחרי זה הנקודה הפכה לה' שגה והבנה בשבילו, ואז הצדיק צריך לבטל עוד פעם מה שהשיג מקודם, וכמו שהקב"ה הוא אין סופית כמו"כ עבודת הצדיקים הם אין סופית.

וזהו כוונת רש"י: נח היה 'מאמין' כלומר ברגע שהשיג נקודה בעבודת השם מיד ביטל זאת להקב"ה, אבל שניה אחרי זה הוא נהיה 'אינו מאמין', כי האמונה נעשה השגה אצלו. ולכן

כאן בבני ברק.

ולפי זה אפשר להבין שהיונה אמרה לנח, כי בתיבה הכל הלך על מי מנוחות כמו שצריך, והאוכל היה מוכן לה כל יום, וכפי שמצינו שיום אחד בלבד שלא היה האוכל בדיוק בזמן בא אריה והכהו לנח, אבל היונה רצתה מאד לומר שירה להשי"ת על שנותן לה מזונות, כמו דאיתא שכל יום כל החיות ועופות אומרים שירה להקב"ה, ולא היה יכול כי היה חסר לה הקשר לבורא עולם, כי רק פותחים את העיניים והכל מוכן, וזהו שאמרה 'יהיו מזונותי מרורין כזית' נכון שזה מר וקשה אבל אז אני זוכה לדעת שזה 'בידו של הקב"ה', ולא מתוקין כדבש בידי בשר ודם' שזה בלי שום קושי, שאז חסר לי את הקשר הזה להקב"ה שהוא ע"י הכאב.

ההבדל בין העורב ליונה – בעבודת השם ית'

איתא בדברי שמואל' על הפסוק: 'וישלח את העורב ויצא יצא ושוב עד יבושת המים מעל הארץ'. העורב הוא בחינת אינו מאמין, כמאמר חז"ל: 'עורבא שיקרא הוא' ועל כן הוא פעם יוצא מן הקדושה ופעם הוא שב אל הקדושה עד יבושת המים, עד שמתייבשת מתוכו כל הלחלוחית דקדושה. אבל היונה היא בחינת מאמין, ע"ד שאמרו חז"ל: 'אמרה יונה רבש"ע יהיו מזונותי מרורים כזית ומסורים בידך ואל יהיו מתוקים כדבש ומסורים ביד בשר ודם'.

יהודי המאמין כי בעצמו אין בכוחו לעשות כלום ואין הוא עושה כלום, אלא הכל בהשגחה פרטית, זוהי בחינת 'מיד הקב"ה', אבל אם הוא חושב שכוחו ועוצם ידו עשה לו חיל, שהוא בע"צמו עושה משהו, הרי זה בחינת 'מיד בשר ודם'. כלומר 'העורב' מתי שטוב לו הוא האמין ומתי שלא טוב לו הוא לא האמין, 'עד יבושת המים' שאז נגמר לו הכל, כל הלחלוחית של הקדושה, ואז הפסיק להאמין. משא"כ 'היונה' אפילו שלא טוב לה, אעפ"כ מאמינה בהקב"ה. וזוהי מדרגה יותר גדולה, עיקר עבודת האדם הוא, להאמין שהכל מאתו ית' שמו בכל עת ובכל זמן אפילו בזמנים קשים ג"כ.

רק על ידי התקשרות לצדיקים יעברו את הבריור האחרון |

עוד מובא שם: והנה איתא 'במדרש', כי בימים שלפני הגאולה האמיתית כאשר יצטרכו כבר להקים את בית המקדש יתפלגו בני ישראל לשני צדדים, הכשרים באמת יחפצו באותו כהן גדול שהם יבחרו בו כמתאים לעטרה זו, ואילו הפורקים עול יאמרו שהם היהודים האמיתיים והם הם שצריכים לבחור את הכהן גדול

כפי הבנתם, וכריעו אז ביניהם כדרך הבחינה שהייתה בימי אליהו ז"ל.

דהיינו שיעשו ביניהם סימן שכל מי שיענו לו באש מן השמים האמת אתו, והניסיון הגדול יהיה אז באופן זה שהאש מן השמים תרד לצי"ד דם של אלו שהתרחקו מן התורה והם יצליחו במלחמתם, אך זה יהיה הבריור האחרון, כי הכשרים באמת לא יתבטלו אפילו בפני המופת הזה. והעצה להחזיק מעמד במצב נורא זה לכל יהודי היא, שיהיה מקושר לצדיקים וליהודים כשרים המקושרים לתורה, כי התורה היא נצ"חית, ובכוח זה אפשר להחזיק מעמד בכל העינים והמצבים.

והביאור הוא, כי עיקר עבודת האדם במצב שלא הולך לו כפי שתוכנו, הוא להאמין שכל דבר שקורה הוא מאתו ית' שמו, וזה נקרא 'אמונה' וביטול' להקב"ה. עבודת האדם הוא להיות כמו היונה, שלא משנה לה באיזה מצב נמצאים, אנחנו יודעים שהכל מאתו ית' שמו, מוטב שיהיה 'מרורים' אבל אני יודע שזהו 'ביד הקב"ה', אפילו שאני לא מבין ולא משיג כלום אני יודע שהכל ממנו ית', ואז אפילו במצב חשוך כזה שהאש ירד לצד השני, אני נשאר ביד הקב"ה.

אדם שהולך עם הנקודה הזאת לא משנה באיזה מצב הוא נמצא טוב או רע, אני יודע וחי שהכל ממנו ית'. כלומר אין אש שירד להם ואין אנשים ואין רשעים אלא הכל מאת ית', ועל ידי שאדם מקושר לצדיק אמת, מקבל אז כוח לקשר כל המצבים ולדעת שהכל ממנו ית', כי כוונת צדיק הוא לקשר כל דבר למעלה, וע"י התחברות אליהם, מקבלים כוח להחזיק מעמד במצב הנורא הזה.

נח פחד לקחת לעצמו משהו, ולכן לא יצא בלי ציווי |

וידבר אלקים אל נח לאמר, צא מן התיבה אתה ואשתך ובניך ונשי בניך אתך, כל החיה אשר אתך מכל בשר בעוף ובבהמה ובכל הרמש הרמש על הארץ היצא אתך ושרצו בארץ ופרו ורבו על הארץ, ויצא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו, כל החיה כל הרמש וכל העוף כל רומש על הארץ למשפחתיהם יצאו מן התיבה. ויש להבין מדוע היה צריך נח ציווי מיוחד שיכול לצאת מן התיבה, והלא כיון שנתיבשו המים ונסתיים המבול ממילא יכול לצאת?.

ובמדרש על הפסוק וידבר אלקים אל נח לאמר, צא מן התיבה, מביא את הכתוב בתהילים: שדוד המלך התפלל 'הוציאה ממסגר נפשי להודות את שמך בי יכתירו צדיקים כי תגמול עלי'. רש"י מפרש: 'בי יכתירו צדיקים, הצדיקים יכתירוך בשבילי, מיליכך ויודו לשמך

בראותם שאתה גומל טוב ליראיך. ודרשין, 'הוציאה ממסגר נפשי', זה נח שהיה סגור בתיבה י"ב חודש'. והתפלל לה: שיוציאו מן התיבה.

ובפירוש מהרז"ו מסביר את דברי המדרש: בריש המזמור כתוב 'משכיל לדוד', והוא אמר 'הוציאה ממסגר נפשי' ולא מצאנו שנסגר דוד במסגר שייצטרך לבקש הוציאה ממסגר? על כן דרשו אם אינו ענין לדוד תנהו ענין לנח, שמפירש בתורה 'ויסגור ה' בעדו', כי מגודל טרדתו בתיבה אפילו שינה בעיניו לא ראה. והיה בצרה גדולה מפני הצינה ומריח החיות, ע"כ ביקש מהקב"ה, שיוציאנו, אין לי כוח כבר, ואז יתן הודאה לשמו. ומה שפירש המדרש 'להודות את שמך' - 'לתת הודאה לשמך', פירושו כמ"ש מסדרי התפילה כל יום לפיכך אנחנו חייבים להודות לך וכו' ולתת הודיה לשמך', שפירש שאין ליתן כל ההודאה לשום נברא על המעשה רק להחזיק לו טובה על הרצון והחסד, אלא למסור כל ההודאה של כל המעשה לו יתברך בהחלט, לתת הכל להקב"ה, וכן כאן להודות את שמך לתת ולמסור כל ההודאה לשמו לבד.

א"כ נח ביקש מהקב"ה 'הוציאה ממסגר נפשי', כי אני בעצמי איני יכול לצאת ואפילו לפתוח את הדלת איני יכול עד שאתה תגיד לי לצאת, ואפילו שאני רואה שכבר יבשו המים ואני יכול לעשות פעולה פשוטה כזאת לפתוח את הדלת ולצאת, מ"מ אין אני רוצה לעשות זאת בעצמי, ואני רוצה שתגיד לי לצאת, כי אז אני איתך ולא יצאתי בכוחות עצמי, לכאורה זה דבר פשוט לצאת מן התיבה, אלא הייתי לוקח את זאת לעצמי ואני רוצה 'להודות את שמך', ולכן אתה תוציא אותי מהתיבה כדי שאני ידע שהכל בכוחך ולא אדמה לחשוב שעשיתי משהו לבד, ואני רוצה להכיר שהכל בהשגחה פרטית ולהודות את שמך, כי אם לא אני עוד פעם גנב.

כי כשנכנס לתיבה לא הוצרך לפחד שיחשוב שניצל בכוחות עצמי, שהרי ראה שכולם נטי בעים ונשרפים בחוץ ולא נשאר מהם זכר ורק הוא ניצל, וראה בחוש שהקב"ה מצילו, אבל הסכנה הוא אחרי שאדם כבר ניצל מהסכנה והכל כבר הולך על מי מנוחות, אז צריך לחשוש שלא ידמה שניצל בכוחות עצמי. ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים, מסביר הרמב"ם הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע אפילו שאתה 'ביבשה' צריכים לחיות עם אותו הרגשה כיבתוך הים, כשם שבקריעת ים סוף היו כל הזמן בסכנה שהקב"ה ח"ו לא יעשה עמהם כמו עם המצרים, כך גם כשכבר עלו מן הים והיו ביבשה היו יכולים לחשוב שהכל בסדר, חיו עם ההכרה שרק הקב"ה מוחיה אותם.

רבי אשר היה אומר, הפחד הכי גדול הוא, הפחד שיש לצדיקים האמתיים שחוששים שמא יזקפו לזכותם וייקחו את עבודתם לעצמם, ויחד שבו כוחי ועוצם ידי עשו את החיל הזה, ונח

| בזכות האחדות ניצלו בני דור הפלגה |

'על כן קרה שמה בכל כי שם בלל ד' שפת כל הארץ ומשם הפיצם ד' על פני כל הארץ. פרש"י: וזכי אי זו קשה של דור המבול או של דור הפלגה, איזה דור היה יותר קשה? 'אלו דור המבול לא פשטו יד בעיקר' אלא עסקו בגזל ובתאוות, ומידות רעות, עסקו בעיקר בענייני גשמיות, ואלו דור הפלגה, לא עסקו בגזל ובתאוות, אלא 'פשטו יד בעיקר', ואמרו 'נעלה השמימה' 'כבי כול להילחם בו'. ואלו נשטפו הדור המבול היה להם מבול שמחק אותם לגמרי, אבל למעשה לא כפרו בעיקר. ואלו שזה דור הפלגה שכפרו בעיקר לא נאבדו מן העולם'.

לכאורה היה צריך להיות הפוך שלדור הפלגה יהיה מבול ולדור המבול עונש אחר ולא לאבד מן העולם לגמרי, כי לכאורה הדור הפלגה היה יותר קשה מבחינת רוחניות שכפרו בעיקר.

אלא מסביר רש"י: 'אלא שדור המבול היו גולנים והייתה מריבה ביניהם ועסקו במחלוקת כל הזמן 'לכך נאבדו'. נכון מצד אחד לא כפרו בעיקר אך היו עסוקים במחלוקת כל הזמן. וכמו דאיתא 'במדרש' שדור המבול היו עשירים מאוד ולא היה חסר להם כלום, וגנוב פחות משווה פרוי טה כי אז לא צריכים להחזיר את הגזלה לבעי ליהם. ולמה עשו כן? אלא דיש שני סוגי גולנים, אחד שאין לו והוא עני, וגנוב ממישהו אחר כדי שיהיה לו משהו לאכול ובגד ללבוש, אך יש מי שהו אחר שיש לו מספיק, ולמה הוא גונב? אלא אפילו שלי יש אך העיקר שלך לא יהיה. וזה היה 'דור המבול' שהעיקר שיהיה מחלוקת ביניהם וזה שהם רצו שלשני לא יהיה, אפילו שאני עשיר ולא חסר לי בכלל. ולכך נאבדו'.

'ואלו דור הפלגה אפילו שכפרו בעיקר אך היו נוהגים אהבה וריעות ביניהם, שנאמר 'שפה אחת ודברים אחדים'. שהיה להם אחדות ביניהם. 'למדת ששנאו המחלוקת וגדול השלום'. דור הפלגה לא נאבדו, ולמה? אלא מזה רואים שגדול השלום והאחדות אפילו שכפרו בעיקר, משא"כ דור המבול אפילו שהם לא כפרו בעיקר אך לא היה להם אחדות כלל ביניהם, ולכן נאבדו. ומזה רואים 'שגדול השלום' אף כלפי אנשי דור הפלגה, ובזכות האחדות שלהם הגין עליהם ולא נאבדו.

| האחדות היו רק מן השפה ולחוץ |

איתא באמרות שהורות: בשם 'הראשי בשי מים' איתא א מורא דיגע ווארט עה"פ 'יהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים'. שרש"י מבאר ההבדל בין דור המבול לדור הפלגה, למה בדור המבול נתחייבו כולם כליה משא"כ בדור הפלגה, גה, משום שבדור המבול נחתמה גזר דינם על

בור הנאתו ולא יצא עד שצוה לו השי"ת צא מן התיבה, ואז יצא כדי לקיים ציווי בוראו ית"ש. ונמצא זה שאמר המדרש: 'ד' צדיק יבחן זה נח, שנאמר 'צא מן התיבה', ור"ל בזה נבחן שכל עשייתו הוא רק לשם שמים, שהרי לא רצה לצאת ג"כ עד שצוה לו השי"ת צא מן התיבה. כלומר נח נקלע לניסיון גדול מאוד, האם לצאת מן התיבה בלי ציווי מהשי"ת או לא.

| המסגר נפשי של נח התחיל אחרי המבול |

איתא 'במדרש' הוציאה ממסגר נפשי להודות את שמך זה נח, שאמר את זה מיד אחרי שיצא שנתן הודאה להשי"ת על מה שיצא ממסגר נפשי. לכאורה קשה מאוד שהרי נח היה צריך להגיד את זה בתחילת הזמן שהיה המבול, ואז היה צריך לבקש הוציאה ממסגר נפשי, ולמה ביקש את זה רק בסוף בגמר המבול?.

ונראה להסביר את העניין, נח היה לו מלחמה תמידית בתוך התיבה, מצד אחד היה מבול ורצה לצאת משם אבל אי אפשר, והוא היה במסגר אמיתי, לא הרגיש טוב שמה והיה חי בסכנה כל הזמן, הן מצד המבול כי היה לו קשה, והן מצד עצמו שלא לחשוב שהוא היחיד שניצל מכל בני דורו, והיה לו מלחמה לא לקחת לעצמו כלום, ומשום שהוא היה חי בסכנה כל הזמן אז תפס את עצמו שהכל מאתו ית' והכל ממנו ואין משהו אחר, ובעצם היה מוכרח להגיע להקב"ה ולא היה לו אפשרות אחרת רק לחיות עם הקב"ה, וברגע שאדם נמצא ב'להודות לד' הוא בכלל לא 'במסגר נפשי', דהוא היה חי שמה עם הקב"ה עשרים וארבע שעות ולא היה אפי"ל שניה אחת שלקח שמה משהו לעצמו, כיון שהיה מצב של מבול כל הזמן א"כ הוא היה חייב לחיות אחד עם הרבש"ע כל הזמן, ולא היה לו בכלל שתי אפשרויות, וכיון שהיה חי ב'להודות את שמך' א"כ הוא לא היה 'במסגר נפשי' כלל.

משא"כ אחרי שהמבול נגמר אז נהיה בחזרה עולם כמנהגו נוהג, אז אז מתחיל הבעיה הרציני דאז בטוח האדם שהוא ייקח משהו לעצמו, א"כ דווקא אז הוא נכנס 'למסגר אמיתי' ואז יהיה חסר לו קשר בורא כל הזמן, כיון שעכשיו הכל מסודר ואין שום בעיה ואז יתחיל להגיד 'פוחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה', א"כ בעצם המי סגר התחיל לא בזמן שנכנס לתיבה אלא בזמן שיצא מהתיבה אז התחיל כל המסגר נפשי, דאז קשה להודות את שמך ולהאמין שהכל מאתו ית' והכל ממנו, משום שהכל מסתדר עכשיו, א"כ משום הכי בקש נח דווקא עכשיו אחרי הכל 'הוציאה ממסגר נפשי', כדי שאני ויכל להגיד 'להודות את שמך' גם עכשיו כמו בזמן המי בול בלי שום שינוי ח"ו.

היה בחינת צדיק שמקשר כל דבר להקב"ה, והפחד הגדול שלו היה שמוא הוא יקוף לכוחו את היציאה מן התיבה, ולכן כל זמן שהקב"ה לא אמר לו 'צא מן התיבה' לא יצא, אע"פ שהיה יכול לצאת, כי אם היה יוצא בעצמו אז הוא היה מאבד את האפשרות של 'להודות את שמך' והיה שוכח לגמרי שיש בורא עולם, ולכן המתין נח עד שהקב"ה אמר לו 'צא', כדי שלא ישכח שהקב"ה הוציאו.

| נח לא רצה לצאת מהתיבה בלי ציווי מהקב"ה |

איתא 'באמרי יוסף' על הפסוק: 'צא מן התיבה', ומביא 'מדרש', שנח המתין עד שאמר לו הקב"ה לצאת ולא רצה לצאת בלי ציווי השי"ת. וזה לשון קדשו: וי"ל כי זה היה ניסיון גדול שלא יצא נח מן התיבה עד שאמר לו הקב"ה צא מן התיבה, שהרי כבר ראה שחרבו המים ויכול לצאת מן התיבה, ומכל מקום לא רצה לצאת מן התיבה עד שצוה לו השי"ת, כי כונתו היה לקיים ציווי הבורא ב"ה בשלימות, ורצה להראות בזה שאינו עושה להנאת עצמו רק רוצה לקיים מצות השי"ת, ולכן כיון שאמר לו השי"ת ליכנס אל התיבה נכנס ולא רצה לצאת ממנה עד שיצוה לו השי"ת.

והוא ע"ד מה שכתב האור החיים הק' בפסוק 'ויעבר אלקים רוח על הארץ וישבו המים', וזה לשונו: הכוונה הוא להודיע כי ד' צוה על המים להתגבר כאשר צוה וכו', ולזה תמצא שאחר שנמחה כל הקיום אמר הכתוב 'ויגברו המים וגו' והוא ללא צורך, כי כבר נמחה אפילו גולי מי הברואים, והטעם הוא כי המים היו עסוקים במצותם אשר גזר עליהם ד', ואין להם לד' רוש דרשות למנוע התגברות אחר שנמחה כל היקום, עד שזכר ד' לנח ואז צוה למים להיות נחים מתגבורתם, והא אומרו 'ויעבר אלקים רוח' חסד ורחמים, עיי"ש.

וכן עשה גם כן נח, אף שכבר ראה שחרבו המים מן הארץ כמו שכתוב בפסוק, מכל מקום לא רצה לצאת, ולא רצה להתחכם נגד ציווי השי"ת ולדרוש דרשות ולומר כיון שהטעם שהקב"ה צוה לו ליכנס לתיבה היה מפני המים כנאמר בפסוקים הקודמים, ואם כן עתה כיון שכבר חרבו המים יכול לצאת מן התיבה, ורק היה עסוק במצותו לקיים גזירתו ית"ש שצוה לו לכנס לתיבה, ולא רצה לצאת עד שצוה לו השי"ת צא מן התיבה, ואמר בדעתו אולי אין רצון השי"ת עדיין שיצא.

וזה היה נסיון גדול, כי מדרך הטבע כאשר האדם יושב י"ב חודש במקום אחד, משתוקק מאוד לצאת משם, ולכן גם הוא כיון שראה שכבר חרבו המים בוודאי בדרך הטבע היה צריך לצאת משם תיכף, אבל הוא לא רצה בעי-

העצה לזה להחזיר וליישר עפעפיו לנגד עצמך ויראה כי אין הוא טוב מהם.

והוסיף הגאון הנ"ל: עכשיו חוה"מ ונכנסים אלי לבקר אנשים רבים יש הרבה מהם שידוע לי כל מיני דברים עליהם, ואני בליבי חושב עליהם רעות, האם אין בהתנהגות זה מצידי שאלה של פיקוח נפש, לכן כתבתי על הפתקא הפסוק של 'עניך לנוכח יביטו' כדי שכל אימת שיתעורר לי טינא על מישוהו, אביט בפתק ואזכור את פירוי שו של בעל הנתיות.

ומובא בספר 'בדרך עץ חיים' כי אצל הגאון הנ"ל היה מודבק פסוק זה על קופסא בביתו. וכן היה תמיד בכיסו פסוק זה, על אף גדלותו העצומה בעניין בין אדם לחברו. ע"כ מהספר הנ"ל.

ורואים מזה את העניין של 'אהבת חברים', עד כמה חייבים להיזהר. ובעצם דור המבול נאבדו מן העולם רק בגלל זה יותר מדור הפלגה שהם רצו ח"ו לפגוע בעיקר. ורואים מזה עד כמה חמור העניין של המחלוקת.

| גודל העניין של אהבת חברים |

ראיתי בספר 'שמחת ישראל' שמביא סיפור שקרה עם 'הגאון רבי איסור זלמן מלצר זצ"ל' שפעם ישב בחול המועד, וביקש מתלמידו עט ונייר, שאל התלמיד בפליאה רבינו חוה"מ היום! הפטיר הגאון הנ"ל שזה ענין של פיקוח נפש. וכשהביא לו התלמיד עט ונייר, כתב עליו הגאון הנ"ל דבר מזה. אח"כ כששאל תלמידו לפשר הדבר ואיזה פיקוח נפש יש כאן?

אמר לו הגאון: יש פירוש של בעל 'הנתיות' על הפסוק 'עניך לנוכח יביטו ועפעפך יישרו נגדך', 'שכידוע בטבע בני האדם להכיר ולראות את חסרונותיו של הזולת, ואת המעלות של עצמו, לכן, 'עניך לנוכח יביטו' כאשר הנך רואה את חסרונות זולתך העומד לפניך, מיד - 'ועפעפך יישרו נגדך' התבונן אז כלפי עצמך מי אתה ומה אתה, הסתכל נגדך כלפי עצמך ותראה את חסרונותך שלך, ואז תפסיק לראות את חסרוני נות זולתך ואת מגרעותיו. דהיינו שאדם מביט על האנשים שמולו ורואה בהם דברי ביקורת,

הגול והיה מחלוקת ביניהם, משא"כ בדור הפ"ל גה היו כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים, ללמדנו גדולת השלום שזה הגין עליהם. ומבאר 'בראשי בשמים' דיש לפרש שבלבם לא היו באחדות כלל, שהרי נאמר 'שפה אחת ודברים אחדים' דהיינו דווקא בפה, דהיינו שלא היו באחדות באמת ורק מן השפה ולחוץ, שבפיהם היו מדברים דברים אחדים אבל בלבם לא היו אחדים והכל היה רק מבחוץ וזה לא היה באמת, ואעפ"כ גדול השלום.

ולכאורה הרי זה היה רק מבחוץ ולא היו באמת באחדות, ולמה ניצלו בזכות השלום? אלא 'ס'איז בעסער א פאלטשע שלום פון א אמת' דיגע מחלוקת'. [יותר טוב שלום על אף שזה לא אמיתי ממחלוקת אמיתי]. בדור הפל"גה השלום לא היה באמת ורק מן השפה ולחוץ, אעפ"כ זה גדול ממחלוקת באמת שהיה בדור המבול, ולכן נאבדו מן העולם לגמרי, לעומת דור הפלגה שלא נאבדו.

קול דינה וישועה באהלי צד"ק'ם

ברכת מזל טוב לחוד ב"ק מודן ארמו"ד שליט"א לרגל שמחת נשואי נכדתו הכלה שתהי' בת בנו הרה"צ רבי אהרן מנשה שליט"א רב דקהילתנו בעיר הבירה לונדון עב"ג החתן הרב חיים מא"ד פדנקל שליט"א בן הרה"צ רבי יצחק א"י ז"ק פדנקל שליט"א ומשמחה זו יושפע שפע ברכה והצלחה לנו ולכל ישראל

לעילוי נשמת
הרה"ח
רבי בנימין ב"ר אברהם
שמואל ז"ל
גלב"ע ערב ראש השנה תש"פ

הגליון נתנדב ע"י
הרה"ח רבי שמואל צפניק
שליט"א
לרפואה שלימה גילה בת מרים

הגליון נתנדב ע"י
אנ"ש ומתפללי בית מדרשו
בעיר הבירה לונדון יצ"ו לרגל
שמחת בית רבינו

התורה והברכה
לכבוד ידידיע הוקר והנעלה
הר"ר יאיר רשבסקי הי"ו
שנדב את הגליון לרגל שמחת
בית רבינו